

Konsekvensutredning BFS 20XX:XX

Boverkets allmänna råd om redovisning av
reglering i detaljplan

Remiss

Konsekvensutredning BFS 20XX:XX

Boverkets allmänna råd om redovisning
av reglering i detaljplan

Remiss

Remiss

Titel: Konsekvensutredning BFS 20XX:XX
Utgivare: Boverket, månad, år (fylls i av informationsenheten)
Sökord: (fylls i av informationsenheten)
Diarienummer: 3.2.1 6352/2018

Konsekvensutredningen finns i pdf-format på Boverkets webbplats.
Den kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning	5
Bakgrund	5
Arbetsmetod och remissförfarande	5
Avgränsningar	6
Problembeskrivning	7
Dagens regler	7
Motivet till allmänna rådet	8
Nollalternativet	9
Alternativa lösningar	9
Överensstämmelse med EU-reglering	9
Upphävande av Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan; BFS 2014:5 DPB 1	10
Författningsförslaget	11
Konsekvenser	14
Inte bindande regler	14
Vilka berörs av förslagen?	14
Konsekvenser för företag	15
Särskild hänsyn till små företag	16
Konsekvenser för allmänheten	16
Konsekvenser för staten	16
Konsekvenser för kommuner	17
Konsekvenser för miljön	18
Övriga konsekvenser	18
Författningskommentarer med konsekvenser	19

Sammanfattning

Boverkets författningssamling innehåller idag ett allmänt råd om planbestämmelser för detaljplan, Boverktes allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan; BFS 2014:5, DPB1.

Samtidigt som Boverket remitterar detta förslag på allmänna råd för redovisning i detaljplan remitteras även ett förslag på föreskrifter och allmänna råd om detaljplan. Förslaget på föreskrifter reglerar informationen i och den digitala överföringen av detaljplaner. Dock regleras i föreskriften inte hur detaljplaner ska se ut, alltså redovisningen av detaljplanen. Anledningarna till att föreskriften inte reglerar redovisningen av detaljplanen framgår av konsekvensutredningen till förslaget på föreskrifter.

För att trots allt ge rekommendationer om hur detaljplaner kan redovisas för att uppfylla tydlighetskravet som ställs i 4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), PBL, i förhållande till förslaget på föreskrifter har detta förslag till allmänt råd tagits fram. Förslaget hanterar hur förvaltningsbeslutet detaljplan kan redovisas.

I och med detta förslag på föreskrifter om detaljplan och förslaget på allmänna råd om redovisning av reglering i detaljplan föreslår Boverket också att det befintliga allmänna rådet upphävs.

Förslaget innehåller allmänna råd om beteckningar, färgsättning och gränslinjer på detaljplanen.

De befintliga allmänna råden är uttryckta som råd kommuner ”bör” följa. De allmänna råd som nu föreslås är istället uttryckta som råd kommuner ”kan” följa för att uppfylla tydlighetskravet i 4 kap. PBL.

Nollalternativet i förhållande till dessa allmänna råd är att Boverket inte tar fram några allmänna råd alls för hur tydlighetskravet i PBL ska uppfyllas. Boverkets uppfattning är att det alternativet riskerar att leda till stor osäkerhet kring hur en detaljplan kan utformas vilket kan leda till mer otydliga detaljplaner.

Konsekvenserna kopplade till det föreslagna allmänna rådet behandlas i denna konsekvensutredning.

Inledning

I detta kapital redogör Boverket för bakgrunden till de allmänna råd som föreslås, arbetsmetod, remissförfarandet samt de avgränsningar som gjorts.

Bakgrund

Under sommaren 2019 remitterade Boverket ett förslag på föreskrifter om detaljplan och planbeskrivning. Remissförslaget reglerade bland annat innehållet och presentationen av informationen i detaljplan. Det förslaget föreskrev bland annat hur beslutshandlingarna skulle se ut, alltså ett visst manér för detaljplaner. Boverket fick flertalet remissynpunkter som framförde att föreskrifterna inte borde reglera redovisningen av detaljplaner eftersom sådana bindande regler riskerar att hindra en digital utveckling. Med anledning av dessa synpunkter har Boverket valt att i detta remissförslag på föreskrifter inte reglera presentationen av detaljplaner på föreskriftsnivå. Läs mer om konsekvenserna av detta i konsekvensutredningen till förslaget på föreskrifter.

I plan- och bygglagen 4 kap. 32 § andra stycket finns ett krav på att den avsedda regleringen av bebyggelsen, byggnadsverk och miljö i övrigt tydligt ska framgå av detaljplanen, tydlighetskravet. Det finns även ett krav i 4 kap 30 § att det av plankartan ska framgå hur planområdet delas upp för särskilda ändamål och vilka bestämmelser som gäller för vilka områden. Trots att Boverket valt att i detta skede inte föreslå bindande regler om hur presentationen av en detaljplan ska se ut, anser Boverket att det är viktigt att ge rekommendationer om hur tydlighetskravet kan uppfyllas. Det föreslagna allmänna rådet är avsett att tillämpas tillsammans med förslaget på föreskrifter när detaljplanen är beslutat i pappersform eller i PDF-A-format.

Arbetsmetod och remissförfarande

Under arbetet med föregående förslaget på föreskrifter som nu resulterat i detta förslag till allmänna råd för redovisning av detaljplan har Boverket haft särskilda diskussioner med Lantmäteriet, Fortifikationsverket och med en referensgrupp med experter från SKL, enskilda kommuner, företag och länsstyrelserna.

Stora delar av förslaget ingick i förra remissutskicket och Boverket har tagit emot synpunkter på förslagen. Dessa synpunkter har behandlats och tagits hänsyn till inför detta remissutskick.

Förslaget kommer remitteras i 12 veckor och under den tiden finnas tillgängligt för synpunkter.

Avgränsningar

Förslaget på allmänna råd berör endast redovisning av reglering i detaljplan och är ett allmänt råd till förslaget på föreskrifter och till tydlighetskravet i 4 kap. 32 § PBL.

Allmänna rådets omfattning

Förslaget på allmänna råd om redovisning av detaljplaner ersätter Boverkets tidigare allmänna råd, (2014:5), i de delar som berör redovisning av detaljplaner. Resterande delar av det befintliga allmänna rådet ersätts av förslaget på föreskrifter.

Syftet med de allmänna råden är att ge råd om hur informationen i detaljplaner som förslaget på föreskrifter reglerar kan redovisas i en detaljplan. Därför bör de allmänna råden läsas tillsammans med Boverkets föreskrifter om detaljplaner.

Remiss

Problembeskrivning

I detta kapitel beskrivs motiven till förslaget på allmänna råd. Vidare diskuteras vad som sker om inga allmänna råd beslutas, nollalternativet, samt kortfattat även alternativa lösningar på problemet. Avslutningsvis beskrivs de rättsliga grunderna för förslaget.

Dagens regler

I PBLs fjärde kapitel regleras vad kommunerna får bestämma i en detaljplan. Hur detta ska göras anges inte direkt i lagen. Dock finns det ett praktiskt och väl inarbetat system för hur regleringen ska redovisas i detaljplanen. Sedan år 1950 har staten tagit fram anvisningar, allmänna råd och vägledning kring betecknings- och planbestämmelesystemet och dess tillämpning.¹

Boverket beslutade 2014 om allmänna råd för planbestämmelser (BFS 2014:5) med anledning av nya PBL som trädde ikraft år 2011. Det allmänna rådet började gälla från den 2 januari år 2015. Det befintliga allmänna rådet innehåller dels rekommendationer om informationen i detaljplaner dels redovisningen av detaljplaner.

Eftersom det idag inte finns bindande regler om hur en detaljplan ska redovisas är kommunerna tämligen fria att själva välja hur ett förvaltningsbeslut om detaljplan ska redovisas. Friheten medför att detaljplaner ser olika ut och förvaltningsbeslutens tydlighet och kvalitet varierar. Boverket anser dock att i och med den digitala utvecklingen och de möjligheter som en sådan utveckling medför är det inte lämpligt att skriva bindande regler om redovisningen av detaljplaner. Dock anser Boverket att det är viktigt att ge vägledning och rekommendationer om hur tydlighetskravet liksom den bindande föreskriften kan uppfyllas.

¹ Anvisningar angående beteckningar på plankartor. Kungliga byggnadsstyrelsens publikation 1950:2

Beteckningar – bestämmelser, anvisningar för upprättande av detaljplaneförslag. Statens planverk publikation nr 37. 1970.

Detaljplaneanvisningar - anvisningar för upprättande av detaljplaneförslag

Boken om detaljplan och områdesbestämmelser. Statens planverk 1987

Boken om detaljplan och områdesbestämmelser. 1993 års revidering. Boverkets allmänna råd 1993:3.

Boken om detaljplan och områdesbestämmelser. 1996 års revidering. Boverkets allmänna råd 1996:1.

Boken om detaljplan och områdesbestälser. 2002 års revidering. Boverkets allmänna råd 2002:1

Motivet till allmänna rådet

Detta allmänna råd remittera parallellt med ett förslag på föreskrifter. Förslaget till föreskrifter reglerar informationen i och digital överföring av detaljplaner. Föreskriftsförslaget reglerar dock inte hur detaljplanen (beslutsdokumentet) ska redovisas.

I förra remissutskicket ingick det regler för hur detaljplaner skulle redovisas, ett visst manér föreskrevs. Motivet var att skapa enhetliga och tydliga beslutsdokument. Boverket arbetade då med utgångspunkten att det krävdes enhetlighet i presentationerna av detaljplaner. Det ansågs alltså viktigt att föreskriva att inte endast informationen var enhetlig utan även att beslutsdokumentet utformades enhetligt. Boverket fick i första remissomgången in synpunkter om att förslaget riskerade att hindra den digitala utvecklingen av redovisning av detaljplaner. Utifrån remissvaren har Boverket bytt utgångspunkt till att det är detaljplanens information som måste vara enhetlig. Därför formaliseras och regleras planinformationen med koder medan redovisningen eller presentationen kan utgöras av rekommendationer.

Den lagstiftning, de allmänna råd och den praxis vi har idag har vuxit fram under många decennier. Boverket kan konstatera att den typ av reglering vi har idag inte räcker för att skapa ett enhetligt system för redovisning av detaljplaner som alla kommuner följer. Detta trots den tillsyn, domstolspraxis och vägledning som staten bedrivit och genomfört. Trots detta, och trots risken att beslutsdokumentet inte kommer att redovisas enhetligt anser Boverket att det inte är lämpligt att låsa in redovisningen i ett analogt system eller införa bindande regler om det inte absolut behövs.

För att ge vägledning om hur informationen i föreskriften kan redovisas på ett sätt som uppfyller tydlighetskravet föreslås detta allmänna råd. Reglerna motsvarar i mångt och mycket reglerna i som finns i det befintliga allmänna rådet vad gäller redovisning av beslutsdokumentet. Förslaget på allmänt råd kan inte tillämpas fristående utan kräver att även förslaget på föreskrifter följs.

Boverket ser positivt på att kommuner tar fram och utvecklar egna fungerande system för hur en detaljplan kan redovisas. Det är dock inte många kommuner som har resurser att ta fram kompletta system med tolkningsvägledning som även går att applicera mot programvaror. Boverket ser också att det utan ett enhetligt centralt förslag som kommuner och programvaruleverantörer kan utgå ifrån finns en risk för att en mängd differentierade, ofullständiga och svårtolkade beteckningssystem uppstår. Med ett allmänt råd behöver kommunerna också ange och förklara om de

väljer att göra på något annat sätt. Det innebär att i de fall som kommuner väljer att göra egna system kommer det att finnas motiveringar som kan fungera som stöd vid kommande tolkningar.

Nollalternativet

Nollalternativet i förhållande till dessa allmänna råd är att Boverket inte tar fram några allmänna råd alls för hur tydlighetskravet i PBL ska uppfyllas. Boverkets uppfattning är att det alternativet riskerar att leda till stor osäkerhet kring hur en detaljplan kan utformas. En sådan osäkerhet kan leda till att beslutsdokumenterna blir mer otydliga.

Det är viktigt att regleringen i detaljplaner tydligt går att utläsa dels för att det tydligt ska framgå vad som fattats beslut på dels när detaljplanen ska tolkas vid genomförandet. Det är därför inte önskvärt att lämna kommunerna helt utan råd om hur redovisning.

Nollalternativet innebär att det blir upp till kommunerna och programvaruleverantörerna att hitta på system för hur redovisning av detaljplaner ska se som följer lag, förordning och föreskrift. Förmodligen skulle de då byggas utifrån dagens system men utvecklas i olika riktningar där det kan finnas risk för svårigheter för kommuner att byta mellan system vilket skulle påverka konkurrensen negativt och ge inlåsnings effekter.

Alternativa lösningar

Boverket anser att det saknas lämpliga alternativa lösningar. Som redogjorts ovan är nollalternativet inte lämpligt.

Det alternativ som Boverket förde fram i första remissomgången var att reglera även detaljplanens redovisning i föreskriftsform. Som beskrivits ovan samt i konsekvensbeskrivningen till föreskriften så är det en lösning som Boverket har släppt då det riskerar att låsa in en analog lösning när det är en digital framtid som önskas.

Ett alternativ är att genom en teknisk kommitté hos SIS Standard göra en branschstandard för detaljplanens redovisning. Problemet med en sådan lösning är att standarden då hela tiden måste förhålla sig till Boverkets föreskrift om detaljplanens innehåll. Då det är olika processer kan det vara svårt att hålla dem aktuella parallellt.

Överensstämmelse med EU-reglering

Författningsförslaget överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Upphävande av Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan; BFS 2014:5

I och med förslaget på föreskrifter och allmänna råd för detaljplan och detta nya allmänna råd om redovisning av detaljplan föreslås det att det befintliga allmänna rådet om planbestämmelser för detaljplan (BFS 2014:5) upphävs. Det befintliga allmänna rådet kommer delvis ersättas av förslaget på föreskrifter och delvis av förslaget på allmänna råd. Det föreslås upphävas 1 juli 2020 genom en övergångsbestämmelse i det nya allmänna rådet.

Boverkets uppfattning är att merparten av landets kommuner till stor del tillämpar det allmänna rådet idag. Att det upphävs medför enligt Boverkets mening inte några större konsekvenser för landets kommuner. Detta eftersom rekommendationerna antingen ersätts med tvingande regler enligt förslaget på föreskrifter eller med nya rekommendationer enligt förslaget på allmänna råd. De stora konsekvenserna för kommunerna orsakas alltså av den nya föreskriften.

Förslaget på föreskrifter och allmänna råd om detaljplan kommer inte stämma överens med det tidigare allmänna råden. Eftersom föreskrifter är bindande och måste följas av bland annat kommunerna förlorar det befintliga allmänna rådet sin relevans och behöver därför upphävas.

Författningsförslaget

Förslaget på allmänna råd ger råd om hur regleringen i en detaljplan kan redovisas i en pappersplan eller i en PFD-A. Syftet är att visa hur tydlighetskravet i PBL 4 kap. 32 § andra stycket kan uppfyllas. Om tydlighetskravet kan uppfyllas på ett annat sätt står det kommunen fritt att använda det sättet. En av anledningarna till att reglerna är utformade som allmänna råd på ”kan-nivå” är att inte låsa kommunerna till en ”analog” redovisning.

I det befintliga allmänna rådet formulerades rekommendationerna om hur detaljplanens reglering skulle redovisas med bör, exempelvis *Användningen kontor bör betecknas K och ges vid färgläggning brun färg*. I detta nya allmänna råd formuleras rekommendationerna med kan istället, exempelvis *Användningen kontor kan betecknas K och kan vid färgläggning ges brun färg*. Syftet med detta byte av formulering är att det allmänna rådet inte lika hårt som tidigare ska styra detaljplanens redovisning utan bara ge ett användbart alternativ så att kan kommunerna kan följa tydlighetskravet och föreskriften.

De allmänna råden visar alltså ett sätt hur informationen enligt Boverkets förslag på föreskrifter kan redovisas, hur planbestämmelser kan betecknas och hur bestämelseområden kan visas på detaljplanen.

Boverkets ambition har varit att så långt som möjligt följa det beteckningssystem, förslag på färgsättning och gränslinjer som finns i nu gällande allmänna råd. Detta för att göra övergången till att redovisa detaljplaner som är upprättade enligt föreskriften som lätt som möjligt.

Principer för beteckningar mm

Boverket har i samband med arbetet för att ta fram föreskrifter och allmänna råd om detaljplaner haft uppe frågan om ett nytt beteckningssystem som inte skulle bygga på alfabetet. Boverket har dock valt att när det gäller beteckningar hålla kvar vid alfabetssystemet, trots de begränsningar och problem som det kan ge upphov till. Alfabetssystemet är inarbetat och inom branschen välkänt och läsbart. Traditionellt har också beteckningsbokstäverna haft en språklig koppling till den användning eller den reglering den avsett, som B för bostäder, K för kontor, e för exploateringsgrad eller u för underjordiska ledningar. Boverket försöker att hålla i den traditionen så långt det är möjligt, till exempel får nu reglering av höjder på byggnadsverk beteckningen h. De begränsningar som alfabetets omfattning har, det vill säga enbart 28 bokstäver, medför dock en del

problem. Ett är att bokstäverna inte riktigt räcker, varför ett flertal egenskapsbestämmelser i vissa fall delar på en och samma beteckning. En begränsning är att alla bokstäver inte är lika lämpliga att använda som beteckningar, till exempel bokstäver med diakritiska tecken, som å, ä, och ö eller bokstäver som har samma utseende i versal och gemen form. I alla fall har det dock inte varit möjligt utan även beteckningar där versaler och gemener har samma utseende och gemener med diakritiska tecken, som å och ö finns nu med i det allmänna rådet. Boverket har dock valt att lägga dess beteckningar, men lite sämre otydlighet på bestämmelser som dels inte används i någon större utsträckning, eller inte alltid betecknas på plankartan då de, som exempelvis genomförandetid, i de allra flesta fall är samma inom hela planområdet

Hierarki för planbestämmelser och beteckningar

De olika typerna av bestämmelser i en detaljplan har traditionellt följt ett hierarkiskt system där planområdet utgör den yttre begränsningen som måste fyllas med användningar. Egenskapsbestämmelser och administrativa bestämmelser har av princip varit underställda användningar. I de fall egenskaper och administrativa har betecknats har de begränsats av användningsområden.

I föreskriften bestäms ingen hierarki mellan olika typer av planbestämmelser. Föreskriften anger istället att samtliga bestämmelser ska lägesbestämmas. Detta krav gäller dock den digitala informationen. Avsikten med att föreskriften inte har med den traditionella hierarkin är att möjliggöra för kommunerna att utveckla nya sätt att redovisa detaljplaner.

I det allmänna rådet har Boverket dock valt att hålla kvar vid den hierarki som finns sedan tidigare. Detta för att ge kommunerna ett sätt att uppfylla kravet i 4 kap 30 § PBL anger att det av plankartan ska framgå hur planområdet delas in i skilda ändamål och vilka bestämmelser som gäller vart. Det allmänna rådet är som tidigare sagt utformat på kan-nivå för att ange ett sätt som kommunen kan utforma detaljplanen och samtidigt uppfylla lagkraven.

Det allmänna rådet uppbyggnad

Förslaget till allmänna råd anger hur detaljplanen kan redovisas genom hur plankartan kan utformas med beteckningar och färgläggning. Det allmänna rådet är indelat i sju avsnitt:

1. Inledning
2. Redovisning av detaljplan

3. Planområdet
4. Avgränsning, beteckning och färgsättning vid redovisning av användning av allmänna platser
5. Avgränsning, beteckning och färgsättning vid redovisning av användning av kvartersmark
6. Avgränsning, beteckning och färgsättning vid redovisning av användning av vattenområde
7. Avgränsning och beteckningar av egenskapsbestämmelser vid redovisning på plankartan

Remiss

Konsekvenser

De förslagna allmänna råden är avsedda att tillämpas tillsammans med Boverkets förslag på föreskrifter och allmänna råd om detaljplan och avsikten är inte att förslaget på allmänna råd ska tillämpas fristående. Konsekvenserna av det allmänna rådet beskrivs därför utifrån förutsättningen att det finns en överordnad föreskrift om detaljplan.

Inte bindande regler

I första remissutskicket med förslag på föreskrifter och allmänna råd om detaljplan med planbeskrivning innehöll förslaget bindande regler om redovisning av detaljplaner. Allmänna råd är däremot inte bindande utan endast rekommendationer. Det allmänna rådet anger hur kommunen kan göra för att uppfylla tydlighetskravet i 4 kap. PBL samt förslaget på föreskrifter.

Att detaljplaner tas fram utan bindande regler för redovisningen riskerar att leda till skilda sätt att redovisa beslutshandlingen. Olikheterna kan innebära att det blir svårt att tolka detaljplaner för såväl kommunens handläggare som privatpersoner, företagare och rättsprövande instanser. Även vid beslutsfattande kan en brist på reglerad enhetlighet utgöra ett rättssäkerhetsproblem då det kan vara svårt att förstå vad beslutet innebär.

Boverket anser dock, efter de remissynpunkter som kom i samband med förra remissutskicket, att de ovan beskrivna riskera inte överväger risken att hindra den digitala utvecklingen vad gäller redovisning av detaljplaner.

Att rekommendationerna i det allmänna rådet dessutom numera är på kan-nivå istället för som i det befintliga allmänna rådet på bör-nivå kan innebära en ytterligare risk för variation, mindre enhetlighet i kommunernas redovisning av detaljplanernas reglering. Boverket anser trots det att det är viktigt att ge råd om hur en detaljplan kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. PBL ska uppfyllas.

Vilka berörs av förslagen?

De allmänna råden berör främst landets kommuner eftersom de ansvarar för detaljplaneringen och det är även de som tillämpar detaljplanerna. Berörda grupper är:

- Kommuner, 290 st.

- Länsstyrelser, 21 st.
- Kommunala och statliga lantmäterimyndigheter
- Andra myndigheter
- Konsultföretag inom planering och arkitektur
- Programvaruleverantörer
- Bygghem
- Byggherrar
- Mark- och miljödomstolarna
- Allmänheten

Konsekvenser för företag

Programvaruleverantörer

Boverket kan se att det blir konsekvenser för de företag som idag tar fram och tillhandahåller programvara avsedda för att producera och hantera detaljplaner.

En av konsekvenserna är att deras kunder, framförallt kommunerna, kommer ställa krav på att programvaran de använder kan följa det allmänna rådet vad gäller redovisning av beslutshandlingarna. Dock är det långt ifrån säkert att alla kommuner ställer det kravet, vissa kommuner vill kanske utveckla ett eget, mer digitalt sätt, att redovisa sina detaljplaner.

Konsekvenserna träffar de olika företagen på olika sätt beroende på om de redan har påbörjat ett utvecklingsarbete och gjort anpassningar med hänsyn till gällande standard och med hänsyn till Boverkets allmänna råd och Boverkets planbestämmelsekatalog eller om de inte gjort detta och kanske inte heller kan genomföra en sådan anpassning och utveckling.

Idag finns uppskattningsvis mellan fem och tio företag som erbjuder programvara för att ta fram detaljplaner. Två eller tre av dessa företag har produkter anpassade efter gällande standard, Boverkets allmänna råd och Planbestämmelsekatalogen. Ytterligare några företag har utvecklat produkter som delvis är anpassade medan andra företags produkter inte är anpassade.

Det föreslagna allmänna rådet drabbar förstås dessa företag på olika sätt. De som redan lagt tid och energi på att utveckla anpassade produkter

kommer delvis att behöva göra en modifiering för att följa de allmänna råden för redovisning av detaljplaner. De som enbart delvis eller inte alls har anpassat sina produkter kommer att behöva göra större utvecklingsinsatser om man ens kunder ställer krav på att programvaran ska klara att uppfylla det allmänna rådet.

Övriga företag

Eftersom det är allmänna råd som föreslås för redovisning av detaljplaner kommer inte beslutshandlingarna tvingas vara enhetliga och följa ett visst system. Det kan innebära att detaljplanerna även fortsättningsvis i vissa fall blir svåra att tolka.

Särskild hänsyn till små företag

Om det finns små företag som utvecklat särskilda verktyg för att producera detaljplaner skulle en omställning till nya allmänna råd kunna bli svår och betungande.

Konsekvenser för allmänheten

Allmänheten kan beröras av detaljplaner och planprocessen på olika sätt. Dels direkt som enskilda fastighetsägare och rättighetshavare eller boende där en förändring planeras och genomförs (under planprocessen och vid genomförande av planen). Dels när någon enskild söker lov eller ska genomföra en åtgärd som kräver sådant tillstånd att en gällande plan ska tolkas innan beslut kan fattas.

Eftersom Boverket inte föreslår bindande regler för redovisning av detaljplaner kommer detaljplanerna även fortsättningsvis inte tvunget redovisas på ett enhetligt sätt. Detta kan medföra att detaljplanerna är svåra att tolka vid en efterkommande prövning. Det är dock ett problem som redan finns i dagsläget.

Konsekvenser för staten

Statens verksamhet är bred och detaljplaner och planinformation berör många delar av den. Flera centrala myndigheter och länsstyrelserna berörs i planprocessen och flera regelverk hänvisar på olika sätt till detaljplaner. Domstolar hanterar överklaganden av detaljplaner och tolkar detaljplaner vid handläggning av andra typer av ärenden, exempelvis tillståndsärenden enligt miljöbalken.

Eftersom Boverket inte föreslår bindande regler för redovisning av detaljplaner kommer de instanser som kommer i kontakt med laga kraft-vunna detaljplaner vara tvungna att hantera detaljplaner som inte nödvändigtvis är enhetliga. Om det allmänna rådet har följts kommer dock

detaljplanerna uppfylla tydlighetskravet vilken borde vara till fördel vid hantering av detaljplaner.

Boverket kommer att ta fram vägledning om det nya allmänna rådet och behöver göra en särskild satsning för att sprida vägledningen till kommuner och andra som berörs.

Konsekvenser för kommuner

Det allmänna rådet berör alla kommuner som behöver avgöra fysiska förändringar genom beslut om detaljplan vilket på sikt kan antas vara samtliga landets kommuner.

Genom allmänt hållna lagkrav som är kompletterade med allmänna råd ges kommunerna stor frihet att själva forma hanteringen och utformningen av ett beslut om detaljplan.

I princip alla kommuner använder någon typ av digitalt verktyg för att ta fram detaljplaner idag. De allmänna råden kan påverka hur dessa verktyg behöver utformas. Detta kan innebära behov av att uppdatera nuvarande programvara.

Då de nya allmänna råden till stor del bygger på rådande praxis och allmänna råd gör Boverket bedömningen att det kunskapsmässigt inte bör vara svårt för dem som i kommunerna arbetar med detaljplaner att ta till sig de nya allmänna råden

Det kommunala självstyret bedöms inte påverkas. Kommunen kommer även fortsättningsvis ha rätt att reglera det som lagen medger.

Kostnader vid införandet

Alla detaljplaner som görs idag tas fram med någon form av digitalt verktyg. Det nya allmänna rådet kan innebära att kommunerna vill göra uppdatering av programvaror för att kunna följa rådet.

Kommunernas kostnader vid allmänna rådets införande kan komma att variera beroende på hur kommunen idag ritar sina detaljplaner. För de kommuner som redan idag använder programvaror som stöder gällande standard och Boverkets planbestämmelsekatalog torde kostnaderna inte öka i någon större utsträckning, även om programmen måste uppdateras. Som tidigare nämnts måste programvaruleverantörerna anpassa sina produkter för att kunna följa det allmänna rådet. I vilken mån detta kommer att påverka kostnader för programvarorna kan Boverket inte bedöma. Detsamma gäller de kommuner som inte själva ritar detaljplaner utan använder konsulter.

För de kommuner som idag använder programvaror som inte är anpassade efter gällande standard och planbestämmelsekatalogen kan kostnaderna bli högre.

Konsekvenser för miljön

Boverket menar att det i princip är omöjligt att närmare ange vilka, om några, konsekvenser de allmänna råden får för miljön.

Övriga konsekvenser

Föreskrifterna bedöms inte ge några särskilda konsekvenser ur följande perspektiv:

- Jämställdhet
- Barn
- Tillgänglighet

Remiss

Författningskommentarer med konsekvenser

1. Inledning

Allmänt råd

Detta är allmänna råd till 4 kap. 30 § och 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), plan- och bygglagen (2010:900), samt till Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan.

De allmänna råden innehåller generella rekommendationer om hur detaljplaner kan redovisas.

De allmänna råden föregås av texten Allmänt råd och är tryckta med mindre och indragen text.

Motiv

Paragrafen finns med för att ge en överblick av vad författningen omfattar.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

2. Redovisning av detaljplan

2.1 Redovisning av bestämmelser m.m.

4 kap. 30 § och 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900)

Allmänt råd

Detaljplanens bestämmelser kan redovisas som en sammanställning med planbestämmelser.

Var en planbestämmelse gäller kan på plankartan redovisas med beteckningar och olika typer av gränslinjer. Om en planbestämmelse gäller hela planområdet, all kvartersmark eller all allmän plats behövs ingen beteckning på plankartan.

Motiv

Syftet är att tydliggöra vilka delar en detaljplan kan bestå av och hur planbestämmelser kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket PBL ska uppfyllas. Sammanställning med planbestämmelser kan redovisas bredvid plankartan och syftet med denna är att på ett samlat sätt redovisa bestämmelserna i detaljplanen.

Konsekvenser

I dagens allmänna råd finns ingen tydlig beskrivning av vilka delar en detaljplan kan bestå av. Dock har det sätt som beskrivs i rådet till stor del

framarbetats genom praxis. Eftersom många kommuner redan idag redovisar sina detaljplaner på detta sätt blir konsekvenserna små.

2.2 Bestämmelseområdets hierarki

4 kap. 30 § och 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900)

Allmänt råd

Vid tillämpning av beteckningar, färgsättning och avgränsning enligt detta allmänna råd kan bestämmelsehierarki enligt andra stycket tillämpas.

Användningsområden avgränsas av andra användningsområden och planområdet. Egenskapsområden avgränsas av användningsområden och planområdet. Egenskapsområde som redovisas med egenskapsgräns 1 avgränsas av andra egenskapsområden som redovisas med egenskapsgräns 1. Egenskapsområde som redovisas med egenskapsgräns 2 avgränsas av andra egenskapsområden som redovisas med egenskapsgräns 2.

Motiv

De olika typerna av bestämmelser i en detaljplan har traditionellt följt ett hierarkiskt system där planområdet utgör den yttre begränsningen som måste fyllas med användningar. Egenskapsbestämmelser och administrativa bestämmelser har av princip varit underställda användningar. I de fall egenskaper och administrativa har betecknats har de begränsats av användningsområden.

I föreskriften om detaljplan bestäms ingen hierarki mellan olika typer av planbestämmelseområden. Föreskriften anger istället att samtliga bestämmelser digitalt ska lägesbestämmas. Avsikten med att föreskriften inte har med den traditionella hierarkin är att möjliggöra för kommunerna att utveckla nya sätt att redovisa detaljplaner.

I det allmänna rådet har Boverket dock valt att hålla kvar vid den hierarki som finns sedan tidigare. Detta för att ge kommunerna ett sätt att uppfylla kravet i 4 kap. 30 § PBL som anger att det av plankartan ska framgå hur planområdet delas in i skilda ändamål och vilka bestämmelser som gäller vart. Syftet är även att ge kommunerna ett sätt att uppfylla tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket vad gäller redovisning av reglering i detaljplan.

Föreskriften skiljer inte lägre på administrativa bestämmelser och egenskapsbestämmelser utan benämner samtliga som egenskapsbestämmelser. Redovisningsmässigt på plankartan finns det dock ett behov av att inte alla egenskapsbestämmelserna avgränsar varandra. Boverket har därför valt att låta den tidigare administrativa gränsen finnas kvar, men benämnd som egenskapsgräns 2. Motsvarande bestämmelser som tidigare

benämndes administrativa bestämmelser och avgränsades av den administrativa plangränsen avgränsas nu av egenskapsgräns 2.

Konsekvenser

Om kommuner väljer att använda en annan hierarki än den som beskrivs i det allmänna rådet och som följer principer för tidigare praxis finns det en stor risk för feltolkningar och otydlighet. I de fallen är det mycket viktigt att kommunen tydligt anger att detaljplanens redovisning inte följer den allmänna hierarkin samt hur planens ska läsas och tolkas.

Att den tidigare administrativa gränsen numera benämns egenskapsgräns 2, kan leda till otydlighet och risk för feltolkningar. Därför kommer det krävas vägledningsinsatser för att ge hjälp till kommunerna över hur hierarkin är tänkt att fungera.

2.3 Precisering av planbestämmelser

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 3 kap. 3 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Vid precisering av planbestämmelser kan detta redovisas genom att beteckningen indexeras i form av en nedsänkt siffra.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur preciseringar av planbestämmelser kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas.

Konsekvenser

Motsvarande bestämmelse finns i dagens allmänna råd och tillämpas i stor utsträckning av kommunerna, konsekvenserna av förslaget blir därför små.

2.4 Tillfälliga användningar

4 kap. 26 § och 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900)

Allmänt råd

Tillfälliga användningar kan betecknas med den tillfälliga användningen inom hakparentes. I sammanställningen med planbestämmelser anges vilken tid som den tillfälliga användningen får pågå.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur tillfälliga användningar kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas.

Konsekvenser

Motsvarande bestämmelse finns i dagens allmänna råd och tillämpas i stor utsträckning av kommunerna, konsekvenserna av förslaget blir därför små.

2.5 Kombinationer av användningar

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900)

Allmänt råd

Kombinationer av användningar kan på plankartan betecknas med aktuella beteckningar enligt detta allmänna råd.

Vid färgläggning kan den huvudsakliga användningens färg enligt detta allmänna råd användas. Om fördelningen mellan användningen är fri kan den beteckning som kommer först i bokstavsordning avgöra färgläggningen.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur kombinerade användningar kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Exempel på hur detta färgmässigt ska redovisas i sammanställning med planbestämmelser är en vägledningsfråga.

Konsekvenser

Motsvarande bestämmelse finns i dagens allmänna råd och tillämpas i stor utsträckning av kommunerna, konsekvenserna av förslaget blir därför små.

2.6 Koppling i bestämmelseformulering mellan egenskapsbestämelse och användningsbestämelse

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900)

Allmänt råd

Vid kombinerade användningar eller då användningsbestämmelser avgränsas vertikalt och en egenskapsbestämelse inte gäller för alla användningar kan det av dessa egenskapsbestämmelsers formulering framgå till vilken användning bestämmelsen hör.

Motiv

I tidigare allmänna råd angavs att vid användningar i skilda plan skulle egenskaper till den underordnade användningen betecknas på samma sätt, inom parentes. Någon annan möjlighet att koppla olika egenskapsbestämmelser till olika användningar inom samma område eller utrymme angavs inte i det befintliga allmänna rådet. Boverket har dock sett ett behov av detta även vid kombinerade användningar utan åtskiljning i höjdded eller om fler än två användningar ska redovisas inom samma område men i skilda plan.

Konsekvenser

Att lägga kopplingen till användningen i bestämmelseformuleringen kan leda till risk för otydliga planbestämmelser formuleringsmässigt. Exempel på hur detta kan uttryckas kommer det behövas vägledning om.

2.7 Genomförandetid

4 kap. 21 § och 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900)

Allmänt råd

Detaljplanens genomförandetid kan framgå i sammanställningen av planbestämmelser. Om genomförandetiden inte är densamma över hela planområdet kan genomförandetid anges för ett användningsområde och betecknas å.

Motiv

Enligt föreskriften likställs inte genomförandetid som en planbestämmelse motsvarande övriga. Den bestämda genomförandetiden kan ändå framgå tillsammans med detaljplanens planbestämmelser. Om genomförandetiden inte ska vara samma inom hela planområdet finns det dock ett behov av att kunna redovisa var de olika genomförandetiderna gäller på plankartan. Därför ges genomförandetiden en beteckning, å, för att kunna redovisa detta.

Konsekvenser

Att det på plankartan kan finnas en beteckning för något som egentligen inte är en planbestämmelse skulle kunna leda till otydlighet. Men då skillnaden framförallt rör hur den digitala informationen är kopplad bör det inte ge några reella konsekvenser.

Vad gäller beteckningen å så är det inte optimalt att använda bokstäver som har diakritiska tecken som beteckningar, då dessa (ringen i å) riskerar att blandas ihop med grundkartan. Boverket bedömer dock att beteckningen å förmodligen inte kommer att tillämpas i någon större utsträckning och anser därför att de problem som finns med bokstäver med diakritiska tecken är acceptabla i detta fall.

3. Planområdet**3.1 Avgränsning av planområdet**

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 3 kap. 1 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

För att på plankartan redovisa vilket område som detaljplanen omfattar kan planområdesgräns användas.

Planområdesgräns kan anges med linjen:

Om planområdet avgränsas vertikalt kan detta framgå i sammanställningen med planbestämmelser. Den vertikala avgränsningen kan även redovisas som en separat lägesbestämd redovisning på plankartan.

Motiv

Att på plankartan redovisa planområdets avgränsning med planområdesgräns följer tidigare allmänna råd och praxis.

Vertikal avgränsning är en ny möjlighet enligt föreskriften som i det allmänna rådet ges en möjlig redovisningsform.

Konsekvenser

Att vertikalt avgränsa ett planområde genom att ange det i sammanställningen med planbestämmelser kan uppfattas som ett otydligt redovisnings sätt. I de allra flesta fall kommer dock avgränsningen komma att behöva illustreras i planbeskrivningen men även som exempelvis sektioner på plankartan.

Vertikal reglering innebär alltid att det måste finnas en tydlig koppling till det höjdsystem som detaljplanen utgår ifrån.

Boverket ser ett stort vägledningsbehov när det gäller detaljplanering som avgränsas vertikalt eller som sker i olika skikt inom samma område.

4. Avgränsning, beteckning och färgsättning vid redovisning av användning av allmänna platser

4.1 Avgränsning av användningsbestämmelser

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 3 kap. 2 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

För att på plankartan redovisa inom vilket område en eller flera användningsbestämmelser gäller (användningsområde) kan användningsgräns användas.

Användningsgräns kan anges med linjen:

I de fall användningsgräns sammanfaller med planområdesgräns räcker det om planområdesgräns redovisas. I de fall avgränsning av två användningsområden sammanfaller räcker det att en användningsgräns redovisas.

Om ett användningsområde avgränsas vertikalt kan detta redovisas i sammanställningen med planbestämmelser. Den vertikala avgränsningen kan även framgå av en separat lägesbestämd redovisning på plankartan.

När användningsområdet avgränsas vertikalt kan beteckningen redovisas inom parentes.

Motiv

För att kunna redovisa var användningsbestämmelser gäller på ett åskådligt och tydligt sätt kan gränslinjer användas på plankartan. Gränslinjen för användningsområden som Boverket föreslås är densamma som i det befintliga allmänna rådet.

I det allmänna rådet beskrivs även en hierarki för användningsområden som kan användas för att på ett tydligt sätt redovisa var en bestämmelse gäller. Denna hierarki följer det befintliga allmänna rådet. Läs mer om detta under rubriken Hierarki för planbestämmelser och beteckningar i denna konsekvensutredning.

Vid vertikal avgränsning av användningsområden kan det göras genom att ange detta i sammanställningen med planbestämmelser. En sådan redovisning riskerar att bli otydlig varför det i de allra flesta fall kommer att behöva illustreras i planbeskrivningen och även som exempelvis sektioner på plankartan, vilket det allmänna rådet innehåller en rekommendation om.

Redovisning av beteckningen inom parentes följer vad som anges i det befintliga allmänna rådet och syftar till att ytterligare förtydliga att det skett en vertikal avgränsning.

Konsekvenser

En risk som Boverket ser med den hierarki som föreslås i det allmänna rådet och redovisningen av gränser är att det kan uppstå en diskrepans mellan den digitala informationen och vad som kan utläsas av plankartan. Det blir därför helt avgörande att den programvara som kommunerna använder har en funktionalitet som binder ihop den digitala planinformationen med redovisningen i plankartan så att denna skillnad inte kan uppstå.

4.2 Torg

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 4 kap. 2 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer med en mindre språklig korrigering motsvarande rekommendation i det nuvarande allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4.3 Väg

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 4 kap. 3 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer med en mindre språklig korrigering motsvarande rekommendation i det nuvarande allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4.4 Gata

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 4 kap. 4 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen gata kan betecknas GATA och kan vid färgläggning ges ljusgrå färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer med en mindre språklig korrigering motsvarande rekommendation i det nuvarande allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4.5 Gång- och cykelväg

4 4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 4 kap. 5 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen gång- och cykelväg kan betecknas GC-VÄG och kan vid färgläggning ges ljusgrå färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckningen har ändrats jämfört med det befintliga allmänna rådet, där gång och cykel

utgjorde två användningar, för att följa hur användningen är reglerad i föreskriften.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4.6 Parkering

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 4 kap. 6 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen parkering kan betecknas P-PLATS och kan vid färgläggning ges ljusgrå färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer med en mindre språklig korrigering motsvarande rekommendation i det nuvarande allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4.7 Park

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 4 kap. 7 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen park kan betecknas PARK och kan vid färgläggning ges ljusgrön färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4.8 Natur

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 4 kap. 8 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen natur kan betecknas NATUR och kan vid färgläggning ges ljusgrön färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4.9 Skydd

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 4 kap. 9 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen skydd kan betecknas SKYDD och kan vid färgläggning ges ljusgrön färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Önskemål har inkommit från remissinstanser om en annan färgsättning på denna användning av allmän plats. Boverket anser dock att användningen skydd i de flesta fall kan ges ljusgrön färg om detaljplanen färgläggs.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4.10 Annan allmän plats

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 4 kap. 10 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen annan allmän plats kan betecknas med avsedd användning i klartext med versaler och kan vid färgläggning ges ljusgrå färg eller ljusgrön färg.

Motiv

Denna användning har inte funnits med i det befintliga allmänna rådet, men föreslår införas i samband med föreskriften. Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5. Avgränsning, beteckning och färgsättning vid redovisning av användning av kvartersmark

5.1 Avgränsning av användningsbestämmelser

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 3 kap. 2 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

För att på plankartan redovisa inom vilket område en eller flera användningsbestämmelser gäller (användningsområde) kan användningsgräns användas.

Användningsgräns kan anges med linjen:

I de fall användningsgräns sammanfaller med planområdesgräns räcker det om planområdesgräns redovisas. I de fall avgränsning av två användningsområden sammanfaller räcker det att en användningsgräns redovisas.

Om ett användningsområde avgränsas vertikalt kan detta framgå i sammanställningen med planbestämmelser. Den vertikala avgränsningen kan även framgå av en separat lägesbestämd redovisning på plankartan.

När användningsområdet avgränsas vertikalt kan beteckningen redovisas inom parentes.

Motiv

För att kunna redovisa var användningsbestämmelser gäller på ett åskådligt och tydligt sätt kan gränslinjer användas på plankartan. Gränslinjen för användningsområden som Boverket föreslås är densamma som i det befintliga allmänna rådet.

I det allmänna rådet beskrivs även en hierarki för användningsområden som kan användas för att på ett tydligt sätt redovisa var en bestämmelse gäller. Denna hierarki följer det befintliga allmänna rådet. Läs mer om detta under rubriken Hierarki för planbestämmelser och beteckningar i denna konsekvensutredning.

Vid vertikal avgränsning av användningsområden kan det göras genom att ange detta i sammanställningen med planbestämmelser. En sådan redovisning riskerar att bli otydlig varför det i de allra flesta fall kommer att behöva illustreras i planbeskrivningen och även som exempelvis sektioner på plankartan, vilket det allmänna rådet innehåller en rekommendation om.

Redovisning av beteckningen inom parentes följer vad som anges i det befintliga allmänna rådet och syftar till att ytterligare förtydliga att det skett en vertikal avgränsning.

Konsekvenser

En risk som Boverket ser med den hierarki som föreslås i det allmänna rådet och redovisningen av gränser är att det kan uppstå en diskrepans mellan den digitala informationen och vad som kan utläsas av plankartan. Det blir därför helt avgörande att den programvara som kommunerna använder har en funktionalitet som binder ihop den digitala planinformationen med redovisningen i plankartan så att denna skillnad inte kan uppstå.

5.2 Bostäder

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 2 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen bostäder kan betecknas B och kan vid färgläggning ges gul färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.3 Centrum

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 3 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen centrum kan betecknas C och kan vid färgläggning ges brun färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.4 Vård

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 4 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen vård kan betecknas D och kan vid färgläggning ges röd färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.5 Tekniska anläggningar

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 5 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen tekniska anläggningar kan betecknas E och kan vid färgläggning ges blågrå färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.6 Flygtrafik

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 6 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen flygtrafik kan betecknas F och kan vid färgläggning ges grå färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.7 Drivmedel

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 7 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen drivmedel kan betecknas G och kan vid färgläggning ges grå färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.8 Detaljhandel

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 8 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen detaljhandel kan betecknas H och kan vid färgläggning ges brun färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.9 Industri

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 9 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen industri kan betecknas J och kan vid färgläggning ges blågrå färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.10 Kontor

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 10 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen kontor kan betecknas K och kan vid färgläggning ges brun färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.11 Odling och djurhållning

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 11 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen odling och djurhållning kan betecknas L och kan vid färgläggning ges grön färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.12 Begravningsplats

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 12 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen begravningsplats kan betecknas M och kan vid färgläggning ges lila färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.13 Friluftsliv och camping

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 13 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen friluftsliv och camping kan betecknas N och kan vid färgläggning ges grön färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.14 Tillfällig vistelse

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 14 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen tillfällig vistelse kan betecknas O och kan vid färgläggning ges orange färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.15 Parkering

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 15 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen parkering kan betecknas P och kan vid färgläggning ges grå färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.16 Besöksanläggningar

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 16 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen besöksanläggningar kan betecknas R och kan vid färgläggning ges orange färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.17 Skola

5.17 Skola 4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 17 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen skola kan betecknas S och kan vid färgläggning ges röd färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.18 Trafik

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 18 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen trafik kan betecknas T och kan vid färgläggning ges grå färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.19 Annat samhällsviktigt ändamål

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 19 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen annat samhällsviktigt ändamål kan betecknas U och kan vid färgläggning ges röd färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Valet av beteckningen U är gjort utifrån vilka versala bokstäver som funnits tillgängliga. Valet av röd färg vid färgläggning är vald då det ger samhörighet med användningarna skola och vård, då även dessa är samhällsviktiga funktioner.

Konsekvenser

Beteckningen U var fram till 2015 enligt äldre vägledningar angiven beteckning för upplag och lager. Användningen hade inte använts i någon mer omfattande utsträckning varför Boverket i det allmänna rådet från 2015 inte föreslog lager som egen användning med egen beteckning. Boverket har inte sedan det allmänna rådet beslutades fått några synpunkter på detta. Användningen av beteckningen U skulle kunna ge risk för sammanblandning med den tidigare användningen lager men Boverket bedömer den risken som liten.

5.20 Hamn

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 20 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen hamn kan betecknas V och kan vid färgläggning ges grå färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.21 Verksamheter

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 21 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Användningen verksamheter kan betecknas Z och kan vid färgläggning ges beige färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5.22 Annan kvartersmark

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 5 kap. 22 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Annan kvartersmark kan betecknas Y och kan vid färgläggning ges rosa färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas.

Beteckningen Y användes fram till 2012 som beteckning för användningen Idrott. Valet att nu använda beteckningen Y är gjord utifrån vilka versala bokstäver som funnits tillgängliga. Valet av rosa färg vid färgläggning är vald då det avviker från övriga användningar och är en färg som tidigare inte använts i detaljplaner.

Konsekvenser

Användningen av beteckningen Y skulle kunna ge risk för sammanblandning med den tidigare användningen idrott men Boverket bedömer den risken som liten. Rosa som färg vid färgläggning av planer skulle kunna misstolkas för transparent röd eller lila, men då färg inte har någon juridisk funktion anser Boverket att den risken är försumbar.

6. Avgränsning, beteckning och färgsättning vid redovisning av användning av vattenområde

6.1 Avgränsning av användningsbestämmelser

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 3 kap. 2 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

För att på plankartan redovisa inom vilket område en eller flera användningsbestämmelser gäller (användningsområde) kan användningsgräns användas.

Användningsgräns kan anges med linjen:

I de fall användningsgräns sammanfaller med planområdesgräns räcker det om planområdesgräns redovisas. I de fall avgränsning av två användningsområden sammanfaller räcker det att en användningsgräns redovisas.

Om ett användningsområde avgränsas vertikalt kan detta framgå i sammanställningen med planbestämmelser. Den vertikala avgränsningen kan även framgå av en separat lägesbestämd redovisning på plankartan.

När användningsområdet avgränsas vertikalt kan beteckningen redovisas inom parentes.

Motiv

För att kunna redovisa var användningsbestämmelser gäller på ett åskådligt och tydligt sätt kan gränslinjer användas på plankartan. Gränslinjen för användningsområden som Boverket föreslås är densamma som i det befintliga allmänna rådet.

I det allmänna rådet beskrivs även en hierarki för användningsområden som kan användas för att på ett tydligt sätt redovisa var en bestämmelse gäller. Denna hierarki följer det befintliga allmänna rådet. Läs mer om detta under rubriken Hierarki för planbestämmelser och beteckningar i denna konsekvensutredning.

Vid vertikal avgränsning av användningsområden kan det göras genom att ange detta i sammanställningen med planbestämmelser. En sådan redovisning riskerar att bli otydlig varför det i de allra flesta fall kommer att behöva illustreras i planbeskrivningen och även som exempelvis sektioner på plankartan, vilket det allmänna rådet innehåller en rekommendation om.

Redovisning av beteckningen inom parentes följer vad som anges i det befintliga allmänna rådet och syftar till att ytterligare förtydliga att det skett en vertikal avgränsning.

Konsekvenser

En risk som Boverket ser med den hierarki som föreslås i det allmänna rådet och redovisningen av gränser är att det kan uppstå en diskrepans mellan den digitala informationen och vad som kan utläsas av plankartan. Det blir därför helt avgörande att den programvara som kommunerna använder har en funktionalitet som binder ihop den digitala planinformationen med redovisningen i plankartan så att denna skillnad inte kan uppstå.

6.2 Vattenområde

*4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), BFS XXXX:X
6 kap. 1 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan*

Allmänt råd

Användningen vattenområde kan på plankartan betecknas W och kan vid färgläggning ges blå färg.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur användningen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning och färgsättning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7. Avgränsning och beteckningar av egenskapsbestämmelser vid redovisning på plankartan**7.1 Avgränsning av egenskapsbestämmelser**

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 3 kap. 2 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

För att på plankartan redovisa avgränsning av egenskapsområden för egenskapsbestämmelser 7.2- 7.18 kan egenskapsgräns 1 användas.

Egenskapsgräns 1 kan anges med linjen:

— . . . — . . . — . . . — . . .

För att på plankartan redovisa avgränsning av egenskapsområden för egenskapsbestämmelser 7.19- 7.31 kan egenskapsgräns 2 användas.

Egenskapsgräns 2 kan anges med linjen:

— + — + — + — +

I de fall någon av egenskapsgränserna sammanfaller med användningsgräns räcker det att användningsgräns redovisas. I de fall

de två varianterna av egenskapsgräns sammanfaller kan de redovisas med linjen:

—+ — —+ — —+ — —+ — —

Om ett egenskapsområde avgränsas vertikalt kan detta framgå i sammanställningen med planbestämmelser. Den vertikala avgränsningen kan även framgå av en separat lägesbestämd redovisning på plankartan.

När en egenskapsbestämmelse avgränsas vertikalt kan beteckningen redovisas inom parentes.

Motiv

Eftersom det i föreskriften enbart finns egenskapsbestämmelser och inte längre administrativa bestämmelser följer det allmänna rådet detta. För att kunna redovisa dessa bestämmelser på ett åskådligt och tydligt sätt på plankartan krävs det dock fungerande gränslinjer. Boverket har diskuterat flera olika varianter på detta men landat i att håll kvar vid de gränser som hittills använts och det för de bestämmelser som de traditionellt avgränsat. Skillnaden mot det befintliga allmänna rådet blir därmed att administrativ gräns byter namn till egenskapsgräns 2 och egenskapsgräns byter namn till egenskapsgräns 1. Tanken är att de, likt i det befintliga allmänna rådet inte ska avgränsa varandra, utan att egenskapsgräns 1 och 2 kan korsas utan att det har någon inverkan på de bestämmelser som de reglerar.

Konsekvenser

En risk som Boverket ser med den hierarki som föreslås i det allmänna rådet och redovisningen av gränser är att det kan uppstå en diskrepans mellan den digitala informationen och vad som kan utläsas av plankartan. Det blir därför helt avgörande att den programvara som kommunerna använder har en funktionalitet som binder ihop den digitala planinformationen med redovisningen i plankartan så att denna skillnad inte kan uppstå.

7.2 Utformning av allmän plats

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 2 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om utformning av allmän plats kan betecknas med det preciserade ändamålet eller utformningen uttryckt med generer i klartext eller som förkortning.

Bestämmelser om marknivåer kan betecknas + 0,0 på den punkt där marknivån ska regleras.

Bestämmelser om största lutning kan betecknas:

————— 1:00 —————→

På plankartan pekar pilen då åt det håll marken lutar uppåt.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.3 Utnyttjandegrad

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 3 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om utnyttjandegrad kan betecknas e.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.4 Höjd på byggnadsverk

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 4 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om höjd på byggnadsverk kan betecknas h.

Motiv

Under den första remissomgången fick Boverket in många synpunkter på att symbolbeteckningarna för höjdbestämming av byggnadsverk inte längre fanns med. De invändningar som framfördes handlade bland annat om att en övergång till bokstavsbezeichnung skulle innebära att sammanställningen med planbestämmelser skulle bli mycket mer omfattande. Det framfördes även att symbolerna skulle vara mer lättlästa och begripliga för allmänheten än bokstavsbezeichnungar.

Anledningen till att Boverket inte hade med höjdsymbolerna i den första remissomgången förklarades med att de inte gick att indexera. Med detta avsågs svårigheterna att inom samma egenskapsområde ha olika höjder för olika typer av byggnader.

Anledningen till att symbolerna inte heller finns med nu när detaljplanens presentation är ett allmänt råd är delvis samma, det vill säga att de inte

går att indexera. En annan anledning till att Boverket väljer att inte ta med symbolbeteckningarna på höjd handlar om digital sökbarhet.

De planbestämmelser som utgör vad som ofta kallas för byggrätten finns det starka önskemål om att möjliggöra framtida digitala sökningar på. Byggrättsbestämmelser är utnyttjandegrad, höjd på byggnadsverk och takvinkel. Dessa får därför i föreskriften färdigformulerade bestämmelser, till skillnad från de övriga egenskapsbestämmelserna som i föreskriften ligger i underkategorier. För att möjliggöra sökningar av byggrättsinformation måste all information ligga i bestämmelseformuleringarna. Det innebär att avgörande information, som till exempel hur högt ett byggnadsverk får vara inte kan ligga i beteckningen. Dessutom ska de bestämmelseformuleringar som regleras i föreskriften användas, det innebär att information inte kan skrivas i beteckningen istället för i bestämmelseformuleringen. Beteckningens enda funktion är att visa var bestämmelsen gäller.

Konsekvenser

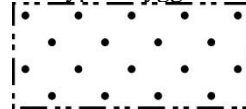
Den synpunkt som remissinstanser framfört, att bokstavs-beteckning istället för symbolbeteckning innebär att sammanställningen med planbestämmelser på plankartan kan få en ökad omfattning är helt riktig. Vissa detaljplaner kan komma att få en annorlunda layout än vad som varit möjligt med symbolbeteckningar. Boverket gör dock bedömningen att vinsterna med en samlad digital planinformation som följer samma system som de flesta övriga planbestämmelser gör det till en konsekvens som är acceptabel. Med detta sagt så är det allmänna rådet bara rekommendationer. Om någon kommun vill ha ett eget system som har symbolbeteckningar så står det dem fritt, så länge uppgifterna i bestämmelserna går att tillgängliggöras digitalt och följer bestämmelsekodningen i föreskriften.

7.5 Begränsning av markens utnyttjande

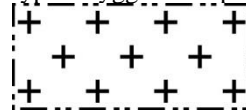
4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 5 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

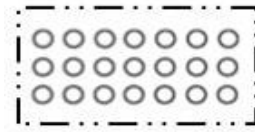
Bestämmelser om att marken inte får förses med byggnad eller vilken typ av byggnad som inte får placeras kan betecknas ö eller:

Bestämmelser om att endast komplementbyggnad eller annan typ av byggnad får placeras kan betecknas ö eller:

Bestämmelser om att marken endast får förses med byggnader under mark kan betecknas ö eller:

Motiv

Bestämmelser om begränsning av markens utnyttjande fanns med i det befintliga allmänna rådet i form av att marken inte får förses med byggnad (prickmark) och att endast komplementbyggnad får placeras (korsmark). Traditionellt har dessa betecknats med raster. Raster går dock inte att indexera, vilket innebär att det hittills inte funnits något enhetligt sätt att redovisa olika betydelse av prickmark inom samma detaljplan. Det skulle till exempel kunna handla om att man inom en del av planområdet vill att korsmarken ska ha betydelsen att endast garage får placeras och inom en annan del att korsmarken ska ha betydelsen endast förråd. För att ge en möjlighet till detta anger Boverket nu i det allmänna rådet två sätt att beteckna begränsning av markens utnyttjande, dels med de traditionella rasren, dels med beteckningen ö som kan indexeras till önskad bestämmelseformulering.

En annan nyhet jämfört med det befintliga allmänna rådet är att rastret ringmark återinförs, men med en något ändrad betydelse jämfört med äldre vägledningar. Ringmark hade i äldre vägledningar betydelsen marken får byggas under/över med körbart bjälklag. Denna reglering fördes i det befintliga allmänna rådet över till bestämmelsen utförande med beteckningen b. Boverket har dock de senaste åren fått flera propåer om behovet att på ett åskådligt sätt kunna reglera bebyggelse under mark. Ringmark återinförs därför som beteckning till underkategorin *Endast byggnad under mark* i förslaget på föreskrifter. Även här kan motsvarande bestämmelse även betecknas med ö.

Konsekvenser

Det finns en risk för sammanblandning med den äldre bestämmelsen som betecknades med ringmark som hade en annan betydelse. Denna risk anser Boverket är godtagbar.

Att ha två olika beteckningar för samma bestämmelse kan upplevas otydligt. I vilka situationer som den ena eller den andra beteckningen kan fungera bäst kommer att behöva utvecklas i vägledning.

Vad gäller den alternativa beteckningen ö så är det inte optimalt att använda bokstäver som har diakritiska tecken som beteckningar, då dessa

(prickarna i ö) riskerar att blandas ihop med grundkartan. Boverket bedömer dock att beteckningen ö förmodligen inte kommer att tillämpas i någon större utsträckning, och då inom områden som inte har så många andra beteckningar. Boverket anser därför att de risker som finns med bokstäver med diakritiska tecken är acceptabla i detta fall.

7.6 Takvinkel

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 6 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om takvinkel kan betecknas o.

Motiv

Liksom för bestämmelser om höjd så föreslår inte Boverket symbolbeteckning för bestämmelsen takvinkel. Anledningen är dels att de inte går att indexera, dels handlar det om digital sökbarhet.

De planbestämmelser som utgör vad som ofta kallas för byggrätten finns det starka önskemål om att möjliggöra framtida digitala sökningar på. Byggrättsbestämmelser är utnyttjandegrad, höjd på byggnadsverk och takvinkel. Dessa får därför i föreskriften färdigformulerade bestämmelser, till skillnad från de övriga egenskapsbestämmelserna som i föreskriften ligger i underkategorier. För att möjliggöra sökningar av byggrättsinformation måste all information ligga i bestämmelseformuleringarna. Det innebär att avgörande information, som till exempel hur högt ett byggnadsverk får vara inte kan ligga i beteckningen. Dessutom är de bestämmelseformuleringar som regleras i föreskriften användas, det innebär att information inte kan skrivas i beteckningen istället för i bestämmelseformuleringen. Beteckningens enda funktion är att visa var bestämmelsen gäller.

Konsekvenser

Den synpunkt som remissinstanser framfört, att bostavs-beteckning istället för symbolbeteckning innebär att sammanställningen med planbestämmelser på plankartan kan få en ökad omfattning är helt riktig. Vissa detaljplaner kan komma att få en annorlunda layout än vad som varit möjligt med symbolbeteckningar. Boverket gör dock bedömningen att vinsterna med en samlad digital planinformation som följer samma system som de flesta övriga planbestämmelser gör det till en konsekvens som är acceptabel. Med detta sagt så är det allmänna rådet bara rekommendationer. Om någon kommun vill ha ett eget system som har symbolbeteckningar så står det dem fritt, så länge uppgifterna i bestämmelserna går att tillgängliggöras digitalt och följer bestämmelsekodningen i föreskriften.

7.7 Fastighetsstorlek

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 7 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om fastighetsstorlek kan betecknas d.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.8 Placering

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 8 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om placering kan betecknas p.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.9 Utformning

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 9 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om utformning kan betecknas f.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.10 Utförande

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 10 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om utförande kan betecknas b.

Motiv

Bestämmelser om utförande reglerar bland annat byggnadsteknik och åtgärder vid byggnation. I det befintliga allmänna rådet har begreppen byggt teknik och utförande blandats. Det nya allmänna rådet har justerats språkligt för att stämma överens med föreskriften.

I det allmänna rådet finns inte längre med symbolbeteckningarna för lägsta schaktningsnivå, största djup i meter för dränerande ingrepp och lägsta nivå i meter över nollplan för dränerande ingrepp. Boverket menar att dessa lika väl kan betecknas med b. Symbolerna har inte varit välkända och i vissa fall inte använts korrekt varför beteckning med bokstav bör vara mer tydlig.

Konsekvenser

Liksom i fallet med beteckningssymboler med höjd kan en övergång till bokstavs-beteckningar innebära en mer omfattande sammanställning med planbestämmelser i detaljplanen. Boverket gör dock bedömningen att den konsekvensen är acceptabel för att få ett mer enhetligt och tydligt beteckningssystem som kan bära den digitala informationen.

7.11 Byggnaders användning

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 11 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om byggnaders användning kan betecknas s.

Motiv

Byggnaders användning har inte tidigare haft en egen egenskapsbestämelse och beteckning. Bestämmelsen ges nu i allmänna rådet beteckningen s, vilket inte på många år haft någon bestämmelse. Senast den användes som beteckning var fram till mitten på 90-talet, för vissa typer av bestämmelser mot störningar.

Konsekvenser

Användningen av beteckningen s går emot den generella principen om att undvika beteckningar med gemena bokstäver som har samma form som sin versal. Boverket anser att det dock i detta fall kommer vara

hanterbart, då det är osannolikt att kommuner ser behov av att reglera byggnaders användning utan att även annan reglering förekommer, vilket då ger referenser för att avgöra om s är gemen eller versal.

7.12 Lägenhetsfördelning och storlek på lägenheter

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 12 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om lägenhetsfördelning och storlek på lägenheter kan betecknas v.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.13 Markens anordnande och vegetation

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 13 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om mark och vegetation kan betecknas n. Bestämmelser om markförhållanden kan betecknas n eller + 0,0 på den punkt där marknivån ska regleras.

Bestämmelser om största lutning kan betecknas:

1:00

På plankartan pekar pilen då åt det håll marken lutar uppåt.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.14 Stängsel och utfart

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 14 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

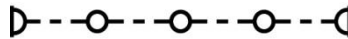
Bestämmelser om stängsel, utfart och annan utgång mot allmän plats kan på allmän plats betecknas stängsel respektive utfart. På

kvartersmark kan bestämmelserna betecknas j. Bestämmelserna kan även betecknas med symboler på gränslinjerna som visar var stängsel ska finnas respektive var utfart och annan utgång inte får anordnas.

Bestämmelser om var stängsel ska finnas kan med symbol betecknas:

Bestämmelser om utfartsförbud kan med symbol betecknas:

Motiv

I remissversionen av föreskriften med allmänna råd fanns inte linjebeteckningarna för stängsel och utfart med utan istället angavs enbart beteckningen j. Detta gjordes för att möjliggöra indexering och för att bestämmelsen skulle kunna uttryckas mer flexibelt. Avsikten var även att genom en ändring till en beteckning på den yta som bestämmelsen avser skulle det bli tydligare vilket område som belastas av bestämmelsen. Många remissinstanser motsatt sig denna ändring från linjebeteckning till bokstavs-beteckning. Boverket väljer därför att i det nya allmänna rådet ha med båda typerna av beteckningar. På så sätt kan bestämmelserna i form av linjebeteckningar användas där det är det bästa sättet och beteckningen j kan användas när bestämmelsen inte ska vara lika lägesbestämd utan mer beskrivande.

Konsekvenser

Att ha två olika beteckningar för samma bestämmelse kan upplevas otydligt. I vilka situationer som den ena eller den andra beteckningen kan fungera bäst kommer att behöva utvecklas i vägledning.

7.15 Skydd av kulturvärden

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 15 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om skydd av kulturvärden kan på allmän plats betecknas q-skydd.

Bestämmelser om skydd av kulturvärden kan på kvartersmark betecknas q.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.16 Rivningsförbud

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 16 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om rivningsförbud kan på allmän plats betecknas r-förbud.

Bestämmelser om rivningsförbud kan på kvartersmark betecknas r.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.17 Varsamhet

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 17 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om varsamhet kan på allmän plats betecknas varsam.

Bestämmelser om varsamhet kan på kvartersmark betecknas k.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.18 Skydd mot störningar

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 18 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om skydd mot störningar kan på kvartersmark betecknas m.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.19 Markreservat för allmännyttiga ändamål, energianläggningar och elektronisk kommunikation

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 19 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om att ett område eller utrymme ska vara tillgänglig för allmännyttiga energianläggningar eller anläggningar för elektronisk kommunikation kan betecknas c.

Motiv

I det befintliga allmänna rådet hade markreservat för allmännyttiga energianläggning beteckningen h. För att frigöra den beteckningen till höjder på byggnadsverk har Boverket valt att lägga in dessa markreservat i beteckningen c som även omfattar anläggningar för elektronisk kommunikation.

Konsekvenser

Markreservat för allmännyttiga energianläggningar har använts i mycket begränsad omfattning sedan beteckningen infördes med det befintliga allmänna rådet 2015. Beteckningen kan inte sägas vara inarbetad och känd. Att nu byta beteckning torde därför inte få så stora konsekvenser.

7.20 Markreservat för allmännyttiga ändamål, underjordiska ledningar

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 20 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om att ett område eller utrymme ska vara tillgängligt för allmännyttiga underjordiska ledningar kan betecknas u.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.21 Markreservat för allmännyttiga ändamål, luftledningar

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 21 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om att ett område eller utrymme ska vara tillgänglig för allmännyttiga luftledningar kan betecknas l.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.22 Markreservat för allmännyttiga ändamål, gång- och cykel

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 22 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om att ett område eller utrymme ska vara tillgänglig för allmännyttig gång- och cykeltrafik kan betecknas x.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.23 Markreservat för allmännyttiga ändamål, körtrafik

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 23 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om att ett område eller utrymme ska vara tillgänglig för allmännyttig körtrafik kan betecknas z.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.24 Markreservat för allmännyttiga ändamål, tunnel, bro eller brygga

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 24 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om att ett område eller utrymme ska vara tillgänglig för tunnel, bro eller brygga för allmännyttig trafik kan betecknas t.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.25 Markreservat för gemensamhetsanläggningar

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 25 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om att ett område eller utrymme ska vara tillgänglig för gemensamhetsanläggning kan betecknas g.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.26 Villkor för lov

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 26 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om villkor för lov kan betecknas a.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.27 Villkor för startbesked

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 27 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om villkor för startbesked kan betecknas a.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.28 Ändrad lovplikt

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 28 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om ändrad lovplikt kan betecknas a.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

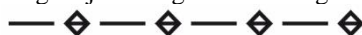
Inga konsekvenser.

7.29 Fastighetsindelningsbestämmelser

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 29 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Fastighetsindelningsbestämmelser för att ange hur en fastighet eller samfällighet ska utformas kan regleras med en fastighetsindelningslinje. Fastighetsindelningslinje kan betecknas:

Fastighetsindelningslinjer gäller fram till planområdesgräns och är oberoende av de övriga plangränsernas hierarki. Om en fastighetsindelningslinje sammanfaller med någon plangräns bör den ritas ut ovanpå den andra gränsen.

De blivande fastigheterna bör namnges med Fastighet som vid behov kan förkortas Fgh följt av en versal bokstav i alfabetisk ordning.

Fastighetsindelningsbestämmelser för att reglera att servitut, ledningsrätt, gemensamhetsanläggning eller annan rättighet ska skapas, ändras eller upphävas kan betecknas a.

Motiv

Då plan- och bygglagen (2010:900) inrättades upphörde fastighetsplan som egen plan och ersattes av detaljplanebestämmelser om fastighetsindelning och bestämmelser. Dessa bestämmelser kom att med ett gemensamt namn kallas för fastighetsindelningsbestämmelser. Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan kom dock att formuleras på ett sätt som gjorde att det vedertagna namnet enbart kom att omfatta bestämmelser om fastighetsindelning och inte rättigheter. För att återgå till den betydelse som hann bli etablerad innan det allmänna rådet kom och som fortfarande används hos yrkesverksamma tjänstepersoner så väljer nu Boverket att ändra och tydliggöra att både bestämmelser om fastighetsindelning och rättigheter inkluderas i begreppet fastighetsindelningsbestämmelser.

Konsekvenser

Då begreppet nu utökats till att omfatta fler bestämmelser kan det finnas en risk för otydlighet om vilken bestämmelse som åsyftas. Denna risk torde dock enbart finnas vid diskussioner personer emellan. När bestämmelserna används i detaljplan ska det tydligt framgå vad som regleras så vilket namn som typen av bestämmelser har medför ingen risk för otydligheter i detaljplanebeslutet. Boverket anser därför att de risker som finns med att ändra omfattningen av bestämmelser som inkluderas i begreppet fastighetsindelningsbestämmelser är acceptabla.

7.30 Upphävande av strandskydd

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 30 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om upphävande av strandskydd kan betecknas a.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7.31 Huvudmannaskap

4 kap. 32 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), 7 kap. 31 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (20xx:xx) om detaljplan

Allmänt råd

Bestämmelser om huvudmannaskap kan betecknas a.

Motiv

Syftet är att tydliggöra hur bestämmelsen kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § andra stycket ska uppfyllas. Beteckning följer motsvarande rekommendation i det befintliga allmänna rådet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

Remiss

Remiss

Remiss

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se